

การศึกษาสภาพปัญหาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศ
การศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

A STUDY OF PROBLEM DESIGNING OF ACTIVITIES TO PROMOTE READING
THAT ARE CONSISTENT WITH THE SCHOOL'S EDUCATIONAL ECOSYSTEM IN
SCHOOL NETWORK OF VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY UNDER
THE ROYAL PATRONAGE

ศศินันท์ เศรษฐวุฒันต์¹ ศศิธร จันทมฤก² วัสส์พร จิโรจพันธ์³ กันต์ฤทัย คลังพหล⁴ ทรรษา เวียงวะลัย⁵
คชินทร์ โภกนุทาภรณ์⁶ และชยกร สัตย์ชื่อ⁷

sasinan Setthawatbodee¹ Sasithorn Chanthamaruk² Wassaporn Jirojphan³
Kanreutai Klangphahol⁴ Hunsu Wiangwalai⁵ Kachin Kokanotapron⁶ and Chayakorn Satsue⁷

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

^{2,3,4} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

⁵ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

⁶ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

⁷ หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

¹ Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkom Rajabhat University under the Royal Patronage

^{2,3,4} Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the Royal Patronage

⁵ Faculty of Agricultural Technology, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

⁶ Faculty of Science and Technology, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

⁷ General Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

E-mail: sasinan@vru.ac.th

Received:	September 4, 2022
Revised:	May 6, 2023
Accepted:	May 9, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน 2) ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน และ 3) ศึกษาแนวทางการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 370 คน ได้มาจากการซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีสอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) แนวทางการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน มีแนวทางดำเนินการดังนี้ 3.1) โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดกลยุทธ์ แผนงานการ ออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3.2) การสำรวจ และวิเคราะห์ปัญหาในระบบนิเวศการศึกษา ในโรงเรียน 3.3) การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3.4) การสร้างแรงจูงใจ และการให้รางวัล 3.5) การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม 3.6) การเผยแพร่ผลงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

คำสำคัญ

การอ่าน การออกแบบกิจกรรม กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ระบบนิเวศการศึกษา โรงเรียน เครื่องข่าย

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the activities designed to promote reading that is consistent with the school educational ecosystem, 2) study the problems of activities designed to promote reading that is consistent with the school educational ecosystem, and 3) study the guidelines for activities designed to promote reading that is consistent with the school educational ecosystem. The sample of the research consisted of 370 teachers in the school network of Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage. The sample size was determined by using Krejcie & Morgan table and multi-stage random sampling. The research tools were questionnaires. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that: 1) the overall activities designed to promote reading that is consistent with the school educational ecosystem were at a high level. 2) The overall problems of Activities Designed to Promote Reading that is consistent with the School Educational Ecosystem were at a moderate level. And 3) the overall guidelines for activities designed to promote reading that is consistent with the School Educational Ecosystem were as follows: 3.1) the school appoints a committee to formulate a roadmap strategy for the activities designed to promote reading, 3.2) the survey and analysis of school education ecosystem problems, 3.3) the designing of activities to promote reading, 3.4) the motivation and the rewards, 3.5) the measurement and the evaluation, 3.6) publication of reading promotion activities.

Keywords

Reading, Activities Designed, Reading Promotion Activities, School Educational Ecosystem, School Network

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการดำเนินชีวิตได้เปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 (COVID-19) ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาทั่วโลก ถึงแม้โรงเรียนจะมีการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษาทางไกลที่หลากหลายรูปแบบ ก็ยังไม่สามารถตอบสนองต่อโจทย์การเรียนรู้ของนักเรียนได้ ทำให้เกิดสถานะ "การเรียนรู้ถดถอย" หรือ Learning loss ที่ส่งผลทำให้พัฒนาการด้านวิชาการ อารมณ์ และสังคมของนักเรียนต้องหยุดชะงักลง (Seributra, 2021) นางสาวตรีนุช เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการระดมสมองผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จากภาครัฐและเอกชน เพื่อรับฟังแนวทางและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วน ตั้งเป้าเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาสสร้างการศึกษา โดยเฉพาะประเด็นของผลกระทบที่เกิดกับเด็กในช่วงที่การจัดการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามปกติ ก่อให้เกิดการสูญเสียโอกาสทางการเรียนรู้ ที่โรงเรียนไม่สามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 ส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาด้านการเรียนรู้ด้วยตัวเองของเด็ก (Self-management) และผลกระทบที่เกิดจากการเรียนผ่านหน้าจอ เป็นต้น (Office of The Teacher Civil Service and Educational Personnel Comission [OTEPC], 2022) นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนสูญเสียโอกาสในการเรียนรู้ และสูญเสียทักษะต่าง ๆ ที่ควรจะได้รับ หรือพัฒนาอันส่งผลต่อการเรียนการสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในอนาคต นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานที่แตกต่างกันซึ่งจะพบว่ามึนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ไม่บรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ อันเนื่องมีปัญหาในเรื่องของการอ่าน มีความสามารถในการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเด็กนักเรียนเพราะเด็กนักเรียนต้องอ่านหนังสือด้วยความเข้าใจเพื่อจะเข้าใจวิชาต่าง ๆ ทั้งหมด เพราะถ้าหากเด็กที่อ่านหนังสือไม่ออก หรืออ่านไม่ได้ ตั้งแต่ในระดับประถมศึกษาจะส่งผลต่อการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ และทำให้พัฒนาทักษะอื่นได้ยากและส่งผลเสียต่อการเรียนในวิชาอื่น ๆ นอกจากนี้ยังทำให้เด็กขาดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Setthawatbodee, Chaisungnoen & Chinsomboon, 2017a) การอ่านเป็นทักษะจำเป็นแห่งศตวรรษที่ 21 เพราะหากทุกคนมีพื้นฐานที่ดีในการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งเป็นทักษะที่จะสามารถนำไปสื่อสาร เรียนรู้ และต่อยอดความรู้ในด้านอื่น ๆ การอ่านมีความสำคัญต่อการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ เพราะการเรียนนอกจากจะเรียนในห้องเรียนแล้ว ยังจำเป็นที่จะต้องแสวงหาความรู้นอกห้องเรียน ต้องรู้จักอ่านด้วยตนเองจากสื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น การอ่านถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะส่งผลต่อคุณภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียน (Setthawatbodee, Chaisungnoen & Chinsomboon, 2017b) การสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นเป้าหมายของการเรียนรู้ ปัจจัยที่จะทำให้เด็กนักเรียนเป็นผู้รักในการเรียนรู้ได้โรงเรียนต้องมีระบบนิเวศทางการศึกษาในโรงเรียนที่ดี จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านคือ เจตคติต่อการอ่าน การสนับสนุนของครู การสนับสนุนของผู้ปกครองของนักเรียนและลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน (Saichuay, Suphat, Wisaprom, & Sihawong, 2021)

ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบของระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน ดังนั้นเพื่อให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล ครูต้องรู้จัก การสร้างแรงจูงใจ และ

กำหนดเป้าหมายร่วมกับนักเรียน ผ่านกระบวนการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และให้นักเรียนเข้ามา มีบทบาทมากขึ้นในการออกแบบ กิจกรรมส่งเสริมการ อ่านและต้องออกแบบ กิจกรรมการส่งเสริม การอ่านให้สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เติบโตและมีชีวิตอยู่ในโลก ปัจจุบันการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการ จัดสภาพแวดล้อมทางการ การศึกษาที่ครอบคลุม ทั้งในห้องเรียน พื้นที่ของสถานศึกษา และพื้นที่นอกสถานศึกษา ให้มีความสัมพันธ์กัน อย่างเป็นระบบ ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ทำนายสำหรับครูเป็นอย่างมากว่าจะสามารถ ออกแบบกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน อันจะนำไปสู่การร่วมมือ ในการ ร่วมกิจกรรมนักเรียน มีความตื่นตัวใน การเรียนรู้ในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่งผลให้นักเรียน มีความสุข สนุกสนาน จนเกิดทักษะนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการออกแบบ การจัด กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียนเครือข่าย มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาและออกแบบกิจกรรมส่งเสริม การอ่านของโรงเรียนเครือข่ายต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ครูโรงเรียนเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ มีการออกแบบกิจกรรม ส่งเสริม การอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียนอย่างไร และมีสภาพปัญหาเกี่ยวกับการ ออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษา ในโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาปัญหาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศ การศึกษาในโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศ การศึกษาในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูของโรงเรียนเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10,480 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูของโรงเรียนเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2564 จำนวน 370 คน ซึ่งได้มาจากการซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเรื่องสภาพปัญหาการออก แบบกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด

แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน ที่สอดคล้องกับระบบนิเวศ การศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน ที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ และตอนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้เทคนิคของ Rovineli and Hambleton (Taweerat 2000,: 117) ผลการพิจารณา ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์ (α -Coefficient) ของครอนบาค และแบบสอบถาม ฉบับนี้ เมื่อทดสอบแล้วมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ซึ่งถือว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมี ความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ มาสร้างแบบสอบถามออนไลน์ (Google forms) และขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัย และไปเก็บข้อมูลวิจัย ส่งไปขอความอนุเคราะห์กับโรงเรียนเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขอแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ความถี่ ร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาหาค่าความถี่และร้อยละ สรุปในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ข้อมูลตอนที่ 2 รูปแบบกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษา และข้อมูลตอนที่ 3 สภาพปัญหาการออกแบบกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) สรุปในรูปตารางประกอบการบรรยาย ข้อมูลตอนที่ 4 แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน นำมาหาค่าความถี่ และร้อยละ สรุปในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

1. การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียนได้นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน

การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	\bar{x}	SD	แปลความหมาย
1. การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้ความสำคัญกับระบบนิเวศการศึกษา	4.40	0.65	ระดับมาก
2. การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบระดับใด	3.87	0.47	ระดับมาก
3.การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้เปิดโอกาสให้ครอบครัวของนักเรียนมีส่วนในการส่งเสริม หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมระดับใด	3.77	0.92	ระดับมาก
4. โรงเรียนช่วยส่งเสริมการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับใด	4.23	0.71	ระดับมาก
5.บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีความพร้อมในด้านนี้ในระดับใด	4.21	0.75	ระดับมาก
6. แหล่งเรียนรู้ สื่อหรือทรัพยากรการเรียนรู้ของโรงเรียนมีความพร้อมในระดับใด	4.00	0.81	ระดับมาก
7. เทคโนโลยี หรือแพลตฟอร์มที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีความพร้อมในระดับใด	3.78	0.92	ระดับมาก
8. ภาพรวม	4.04	0.64	ระดับมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า โรงเรียนมีการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, $SD=0.64$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ให้ความสำคัญกับระบบนิเวศการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, $SD=0.65$) รองลงมาได้แก่ โรงเรียนช่วยส่งเสริมการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, $SD=0.71$) และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$, $SD=0.75$) ตามลำดับ

2. ปัญหาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียนได้นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัญหาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษา
ในโรงเรียน

ปัญหาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	\bar{x}	SD	แปลความหมาย
1. ปัญหาของโรงเรียนในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	2.97	1.07	ระดับปานกลาง
2. ปัญหาของครู หรือบุคลากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	2.77	1.17	ระดับปานกลาง
3. ปัญหาของนักเรียนในการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.20	0.89	ระดับปานกลาง
4. ปัญหาของครอบครัวของนักเรียนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน	3.45	0.99	ระดับปานกลาง
5. ปัญหาเกี่ยวกับนวัตกรรมที่ใช้ในการส่งเสริมการอ่าน	3.08	1.09	ระดับปานกลาง
6. ภาพรวม	3.13	0.85	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียนโดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$, $SD = 0.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ ปัญหาของครอบครัวของนักเรียนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$, $SD = 0.99$) รองลงมาได้แก่ ปัญหาของนักเรียนในการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20$, $SD = 0.89$) และปัญหาเกี่ยวกับนวัตกรรมที่ใช้ในการส่งเสริมการอ่านซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$, $SD = 1.09$) ตามลำดับ

3. แนวทางการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน แนวทางการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน พบว่า มีแนวทางดำเนินการดังนี้

3.1 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดกลยุทธ์ แผนงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน

3.2 การสำรวจ และวิเคราะห์ปัญหาระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน

3.3 การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

3.4 การสร้างแรงจูงใจ และการให้รางวัล

3.5 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม

3.6 การเผยแพร่ผลงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

อภิปรายผล

การศึกษาสภาพปัญหาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียนพบว่า มีการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนให้ความสำคัญกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพราะเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนเกิด พัฒนาการอ่านจนทำให้เกิดเป็นนิสัย และยังพบว่าระบบนิเวศในโรงเรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ผู้มีบทบาท (Actors) กิจกรรม (Activities) และสิ่งประดิษฐ์ (Artifacts) และหน่วยงานภายนอกแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ กิจกรรม (Activities) ล้วนส่งผลต่อการพัฒนานักเรียน (Tanprasertkul, Koolnaphadol and Burasirirak, 2022) และการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนยังสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2018 – 2037) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศและการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 คาดหวังว่าการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จะได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และปลดล็อก ปรับเปลี่ยน เปิดกว้าง ที่เป็นเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลตามนโยบายการศึกษาที่กำลังสอง (Thailand Education Eco – System : TE2S) การศึกษาที่เข้าใจ Supply และตอบโจทย์ Demand โดยให้ทุกหน่วยงานพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างรอบด้าน ครบถ้วน ร่วมกันพิจารณาหาแนวทาง ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการร่วมกันแบบบูรณาการการทำงานทุกภาคส่วน (Ministry of Education, 2022) ซึ่งโรงเรียนทุกโรงเรียนต้องตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข และการอ่านและการรู้หนังสือ ก็เป็นทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาชีวิตสู่ความสำเร็จ ดังนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องกำหนดนโยบายในการเร่งรัดคุณภาพการอ่านให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของนักเรียนให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2015) ดังนั้นทุกโรงเรียนจึงให้ความสำคัญกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Doumgpimai, 2017) ที่ทำการวิจัยเรื่องการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน พบว่า มีการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Saichuay, Suphat, Wisaprom, & Sihawong, 2021) ที่ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่4–6 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการบริหารจัดการพัฒนาคุณภาพการจัดการ ศึกษาแบบบูรณาการ วจิน 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่าสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านส่งผลทางบวกต่อนิสัยรักการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
2. สภาพปัญหาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน พบว่ามีสภาพปัญหาการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้ปกครองของนักเรียน ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ครอบครัวมีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Setthawatbodee, Chaisungnoen & Chinsomboon, 2017b)

ที่ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านให้กับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตภาคกลางเพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ (Thitichayodom, Comesorn, & Kluayngern, 2019) ที่ทำการวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เมทริกซ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านครอบครัวและสังคมเป็นด้านที่ควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีบทบาทในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กและเยาวชน ผู้ปกครองต้องการสร้างแรงกระตุ้นและจูงใจในการอ่านและการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจะไม่ประสบผลสำเร็จถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญ แต่ในขณะเดียวกันผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่เป็นวัยทำงานต้องทำงานเลยทำให้มีเวลาสนใจนักเรียนน้อยลง และสอดคล้องกับ Ministry of Education (2022) ที่พบว่าสภาพเศรษฐกิจสังคมเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วทำให้บทบาทในการให้การศึกษาของบุตรหลานเป็นหน้าที่ของโรงเรียน และผู้ปกครองมุ่งมั่นทำงานเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต้องคำนึงถึงระบบนิเวศการศึกษา ในโรงเรียนโดยทางโรงเรียนต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และมีการกำหนดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้อยู่ในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเพื่อที่จะได้มีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง
2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านควรให้ครอบครัวของนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมและส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับระบบนิเวศการศึกษาในโรงเรียน
2. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบของครอบครัวของนักเรียนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน

References

- Bureau of Academic Affairs and Educational Standards. (2015). *Khūmūkāndamnoēn ngān'Ān'ōkklīandai 'Ānkhloṅg Khīankhloṅg læsūsāndai* [Operation manual, can read, write, read fluently write fluently and communicate]. Bangkok: Bureau of Academic Affairs and Educational Standards.
- Doungpimai, P. (2017). *Kānsongsoēmkan'ānkhōṅgrōngriānsangkatsamnakngān khētphūnthikānsuksāmatthayomsuksā Khēt Sōṅg* [The Promotion of Reading in school of The Secondary Educational Service Area Office 2]. Master's thesis. Dhurakij Pundit University.

- Ministry of Education. (2022). **nayōbāi læ čhut nēn khōng krasuāng suksāhikān pračhampīngoppramān (Phō.Sō. 2565)** [Policy and focus of the Ministry of Education for the fiscal year [B.E. 2022]]. Retrieved from <https://moe360.blog/2020/11/09/policy-focus-2022/>
- Seributra, N. J. (2021). **Phāwakhwāmruṭhotthōj (Learning Loss) thītōngrengkækhainaimummōngkhōng CEO Starfish Education** [Learning Loss that needs to be accelerated from the perspective of the CEO of Starfish Education]. Retrieved from <https://www.starfishlabz.com/blog/601-learning-loss-ceo-starfish-education>
- Office of the Teacher Civil Service and Educational Personnel Commission. (2022). **Ratthamontriwākānkrasuāngsuksāhikānrūamradomsamōngkūrūkānsuksā Fāwikritkānsuksāchuāngkhōwit-19** [Minister of Education joins the mobilization Brain Education Guru Going through the education crisis during COVID-19]. Retrieved from https://otepc.go.th/th/content_page/item/3446-19-2.html
- Saichuay, S., Suphat, P., Wisaprom, M. & Sihawong, J. (2020). **Patchāithisongphon tōnisairakkān ānkhōngnakrianchanprathomsuksā Pithīsīhok Rōngriān naiklumkhruākhaikānboṛihānčhatkānphatthanākhunnaphāpkānčhatkān SuksābæpburānākānWanghin Nung SangkatsamnakngānKhētphūnthī kānsuksāprathomsuksāsīsaketKhētNung** [Factors Affecting Reading Habit of Grade 4-6 Students in Schools of Integrated Educational Developing Management Network, Wang Hin 1 under Sisaket Primary Educational Services Area Office 1]. *Journal of Roi Et Rajabhat University*. 14(1), 221-232.
- Saiyaporn, A. (2022). **Sāng rabop niwet kān riān rūsū kān phat thanāphūriānpen Lifelong Learner** [Create a learning ecosystem to develop learners into Lifelong Learner]. Retrieved from <https://www.educathai.com/knowledge/articles/586>
- Setthawatbodee, S., Chaisungnoen, C., & Chinsomboon, M. (2017a). **Kānsongsoēm wat thanatham kān ān phūāsāng thaksa kānrīanrū talōt čhiwi thainakriān radap prathomsuksā naikhētphākklāng** [To Promote Reading Culture for Building Long Life Learning Skills to Primary School Students in Central Region of Thailand]. *Udon Thani Rajabhat University Journal of Humanities and Social Sciences*. 6(2), 275-300.

- Setthawatbodee, S., Chaisungnoen, C., & Chinsomboon, M. (2017b). botbāt khōng phūpōkhrōng nai kān songsoēm wātthanatham kān ‘ān hai kap dek nakriān chan prathomsuksā nai khēt phāk klāng phūā sāng thaksa kānriānrū talōt chīwit [The Role of Parents in Promoting Reading Culture to Primary Students in Central Region of Thailand for Building Lifelong Learning Skills]. **Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University**. 11(2), 156-168.
- Tanprasertkul, S., Koolnaphadol, T., and Burasirirak, S. (2022). Innovation Ecosystem in a School Aiming to Develop Student Innovators. **Rajapark Journal**. 16(46), 147-161.
- Taweerat, P. (2000). **Wichāithāngphruttikamsāt læsangkhomsāt** [Educational Research Methodology]. (8th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University PrintingHouse.
- Thitichayodom, P., Comesorn, S. & Kluayngern, B. (2019). nāo thāng phatthanākān songsoēm nisai rak kān ‘ān samrap nakriān chan matthayommasuksā tōn ton sangkat samnakngān khēt phūnthī kānsuksā prathom suksā Phichit khēt nung dūai theknik kān wikhro mētri [Guidelines for Development of Enhancement to Reading for Junior High School Students under the Office Phichit Primary Education Service Area 1 By using the Matrix Analysis Technique]. **Humanities and Social Sciences Journal of Pibulsongkram Rajabhat University**. 13(1), 305-318.